

Ванче СТОЈЧЕВ

“

*Vist i nat a niz
i st orijat a vo
sega{ nost a za
i dni nat a...*

”

Деновиве се навршија 62 години од државноста и 15 години од самостојноста на Република Македонија. На 2 август 1944 година е создадена државноста, а на 8 септември 1991 година самостојноста на Македонија. Заради историското значење на овие настани во Уставот на Република Македонија, 2 август и 8 септември се прогласени за државни, односно национални празници.

Тоа се судбоносни настани за опстојувањето и за иднината на македонскиот народ, без оглед на етничкото и на верското потекло. На 2 август 1944 година по три ипол годишната антифашистичка и националноослободителна војна на Првото заседание на АСНОМ е прогласена државноста на Македонија како рамноправна репуб-

лика во федерална Југославија. На 8 септември 1991 година македонскиот народ по пат на референдум се изјасни за самостојна, независна и суверена држава Република Македонија. Со тоа се исполнети идеалите на многубројни познати и непознати борци за слободата и самостојноста на Македонија.

Меѓутоа, дали знаат нивните потомци да им се оддолжат? Токму затоа се организираат свечености, празнувања по повод разни бележити денови, личности и настани за тие да се спомнат, да се тргнат од забравот, борбените и слободарските традиции на македонскиот народ да се пренесат на поколенијата, па на тој начин врз богатите поуки и искуства да го збогатиме индивидуалното

врнеме на историјата како учителка на животот. Таа ни покажува дека 2 август и 8 септември не се само случајни денови туку се денови со историско судбинско значење, кои ја документираат борбата на македонскиот народ за државност и самостојност низ историјата, денови кои ги поставиле темелите на сегашноста и кои даваат визија за иднината на македонскиот народ. Имено, на 2 август 338 г. пр.н.е. во битката кај Херонеја, македонската војска предводена од Филип II и неговиот син Александар III Македонски катастрофално ја поразиле војската на грчкиот сојуз на градови-држави Атина, Теба и Беотија. По таа битка Македонците владееле со грчките градови - полиси сè до 168 г. пр.н.е. кога по поразот

ПОЛИТИЗИРА ДРЖАВНИТЕ ПР

и колективното паметење, со што ќе создадеме цврста основа за подобра иднина.

Нашите чествувања и празнувања ниту за 2 август, ниту за 8 септември годинава, па и неколку години наназад, не создадоа таква атмосфера и не го постигнаа посакуваниот ефект. Потрошени се големи средства, беше создаден прекрасен декор, но најмалку се говореше за државноста и за самостојноста. Говорниците како да сакаа да ја истакнат својата заслуга, својот придонес во создавањето на државноста и во осамос-

од Римјаните во битката кај Пидна, на Грците им била подарена слободата. Многу векови подоцна, на 2 август 1903 година почнало Илинденското востание во кое, предводен од Македонската револуционерна организација, македонскиот народ почнал вооружена борба против многубројната османлиска војска за создавање самостојна и независна држава. Како највисок дострел на борбата во Илинденското востание била создадена Крушевската република. Иако траела само десет дена Крушевската република ја означувала политич-

ЗА МАКЕДОНСКИОТ НАРОД 2 АВГУСТ И 8 СЕПТЕМВРИ СЕ ДЕНОВИ НАД ДЕНОВИТЕ И НИВ ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТРЕБА ДА ГИ ЧЕСТВУВАМЕ И ДА ГИ ПРАЗНУВАМЕ ДОСТОИНСТВЕНО, СО ДОЛЖНА ПОЧИТ КОН ПРЕТХОДНИТЕ ГЕНЕРАЦИИ, БЕЗ ОГЛЕД НА ТОА КОЈА ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ЈА СОСТАВУВА ВЛАСТА. ТОА СЕ ПРАЗНИЦИ НА СИТЕ МАКЕДОНСКИ ГРАЃАНИ, БЕЗ ОГЛЕД НА НИВНАТА НАЦИОНАЛНА, ВЕРСКА ИЛИ ПОЛИТИЧКА ПРИПАДНОСТ. ПОЛИТИЗИРАЊЕТО НА ПРАЗНИЦИТЕ ИЛИ СЕБЕИСТАКНУВАЊЕТО НА ГОВОРНИЦИТЕ САМО ГИ ИСТАКНУВААТ ПОЛИТИЧКАТА НЕЗРЕЛОСТ, НЕЗНАЕЊЕТО И НЕСФАЌАЊЕТО НА ИСТОРИСКОТО ЗНАЧЕЊЕ НА ДЕНОТ КОЈ ГО ПРАЗНУВАМЕ.

тојувањето на Република Македонија. Заборавија дека тоа се историски настани, дека најдобрите синови на многубројни генерации ги втемелиле своите животи во државноста и во самостојноста и дека за заслугите и за придонесот во опстојувањето на Република Македонија конечна оценка ќе даде историјата. Ние, пак, мораме да се ос-

ката победа, ги назначила темелните вредности на македонската државност и претставувала основа за самосознавање и за развој на македонската национална свест. На 2 август 1944 година по три ипол годишната антифашистичка и националноослободителна војна на Првото заседание на АСНОМ е прогласена слободна македонска држава како рам-

ноправна во федерална Југославија.

Од друга страна, пак, 8 септември е денот кога низ историјата се донесувале значајни одлуки и решенија поврзани со државноста и со самостојноста на Македонија. Имено, на 8 септември 1878 година во Рилскиот манастир е одржан состанок меѓу Димитар Поп Георгиев Беровски, Иљо Малешевски, Натанаил Кучевишки - охридски митрополит и руските офицери Овсјанин и Шевченко - команданти на воените гарнизони во Кустендил и во Дупница, на кој била донесена одлука за подготовки на едно општо македонско востание. Во согласност со одлуките на тој состанок, Димитар Поп Георгиев Беровски во Правилата (Уставот) на Кресненското вос-

тание запишал: "Целта на македонското востание не е никаква тајна, таа е ослободување на Македонија... и формирање македонска држава во вид на политичка и административна автономија под врховен суверенитет на султанот (вид на трибутар на држава) или како самостојна држава доколку тоа го

нално прашање. Донесена е национална програма во која се предвидувало создавање на општ македонски националноослободителен фронт во кој ќе влезат Македонци, Турци, Албанци и други националности во Македонија и борба за национално ослободување и обединување на Македонија.

"ЦЕЛТА НА МАКЕДОНСКОТО ВОСТАНИЕ НЕ Е НИКАКВА ТАЈНА, ТАА Е ОСЛОБОДУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА... И ФОРМИРАЊЕ МАКЕДОНСКА ДРЖАВА ВО ВИД НА ПОЛИТИЧКА И АДМИНИСТРАТИВНА АВТОНОМИЈА ПОД ВРХОВЕН СУВЕРЕНИТЕТ НА СУЛТАНОТ (ВИД НА ТРИБУТАР НА ДРЖАВА) ИЛИ КАКО САМОСТОЈНА ДРЖАВА ДОКОЛУ ТОА ГО ДОЗВОЛЕЛЕ ГОЛЕМИТЕ ДРЖАВИ".

дозволеле големите држави".

Поконкретно, целта на востанието во Македонија била целосна автономност на движењето, разграничување на Македонија од соседните држави и создавање самостојна држава.

На 8 септември 1940 година КП во Македонија одржала Покраинска конференција на која особено внимание му било посветено на македонското нацио-

Педесет и една година подоцна, односно на 8 септември 1991 година на референдум македонскиот народ се изјасни за самостојна, независна и суверена Република Македонија. Со тоа се исполнија вековните тежненија на многубројни генерации да создадат слободна македонска држава. Република Македонија, иако е само дел од етничката територија на Македонија, претставува матична држава и татковина на сите Македонци и граѓани кои потекнуваат од нејзината територија било каде да се наоѓаат во дијаспората.

Според наведено, за македонскиот народ 2 август и 8 септември се денови над деновите и нив задолжително треба да ги чувствуваме и да ги празнуваме достоинствено, со должна почит кон претходните генерации, без оглед на тоа која политичка партија ја составува власта. Тоа се празници на сите македонски граѓани, без оглед на нивната национална, верска или политичка припадност. Политизирањето на празниците или себеистакнувањето на говорниците само ги истакнуваат политичката незрелост, незнаењето и несфаќањето на историското значење на денот кој го празнуваме. Во иднина некои помали групи луѓе не смеат да си дозволат за време на чувствувањето и празнувањето на најголемите државни т.е. национални празници со нивните чувства да завладеат политички или националистички емоции, кои се манифестираат со свирежи при појавата на претседателот на државата (без оглед за која личност се работи), или при неговото излегување на говорница. Таквиот израз на незадоволство е последица на големо незнаење и примитивизам. Тие празници се радост на сите граѓани. Со примитивното однесување на одредени групи се негираат ослободителната борба и слободарските традиции, државноста и самостојноста, граѓаните и во целост Република Македонија. Свирежите упатени кон претседателот на државата, кон знамето и химната, во светот испраќаат многу лоша слика и порака со кои силно се мотивираат противниците и негаторите на македонската нација, држава и самостојност.

ЊЕ НА АЗНИЦИ

